

Olsztyn, dnia 01.04.2014 r.

PS-IV.431.1.32.2013.EP

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Jonkowie**

**ul. Lipowa 11
11-042 Jonkowo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jonkowie w dniach: 5-6 i 9-11 grudnia 2013 r.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolą objęto okres od 01 stycznia 2012 r. do dnia 11 grudnia 2013 r.

W dacie kontroli oraz całym okresie podlegającym kontroli funkcję kierownika jednostki pełniła p. Daria Żyro.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez kierownika w dniu 21.03. 2014 r. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Jonkowo nie prowadzi mieszkań chronionych. Zadanie wynika z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej i brzmi: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”.

Spośród zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, Ośrodek realizował dwa, ujęte w art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną oraz w pkt 6 dotyczące realizacji zadań wynikających z rządowych programów

pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Była to realizacja w całym okresie objętym kontrolą wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że kierownik jednostki spełniał wymogi kwalifikacyjne stawiane osobie kierującej jednostką organizacyjną pomocy społecznej na podstawie art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje pracowników socjalnych zatrudnionych w GOPS były zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej, poza dwoma przypadkami opisanymi w protokole z kontroli str. 8-10. Dwóch pracowników socjalnych Ośrodka nie posiadało kwalifikacji do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego.

Kwalifikacje osób realizujących usługi opiekuńcze, zatrudnionych na stanowisku opiekunki domowej w środowisku były zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1050, ze zm.).

Odnosząc się do norm zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 cytowanej powyżej ustawy, tj. jeden pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców, należy stwierdzić, że jednostka kontrolowana spełniała wymagania w tym zakresie.

Ustalenia kontroli wykazały, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jonkowie nie dopełnił obowiązku wynikającego art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej tj. przedłożenia Radzie Gminy w Jonkowie sprawozdania z działalności GOPS za rok 2012. Wywiązał się natomiast z obowiązku przedkładania potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i art. 18 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc. Skontrolowano również dokumentację spraw zakończonych wydaniem decyzji odmownych. Na tej podstawie ustalono, że wnioski o udzielenie pomocy rozpatrywane były w terminie zgodnym z kodeksem postępowania administracyjnego, a rozstrzygnięcia były zasadne. Decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata. Wywiady środowiskowe przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. (Dz. U Nr 27, poz. 138) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 712). Zawarte w wywiadach środowiskowych plany pomocy opracowane przez pracowników socjalnych były zgodne z potrzebami zgłoszonymi przez wnioskodawców. Nie budzi zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jonkowie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. W dokumentacji spraw dotyczących przyznania świadczenia z pomocy społecznej zakończonych decyzją przyznającą pomoc, stwierdzono poniżej wskazane nieprawidłowości.

Wśród skontrolowanych spraw dotyczących przyznania i realizacji usług opiekuńczych, stwierdzono:

1. w 6 przypadkach decyzje administracyjne przyznające usługi opiekuńcze wydane zostały po upływie dnia wskazanego w decyzji jako rozpoczęcie realizacji usług,
2. w 1 przypadku wywiad środowiskowy przeprowadzono po terminie wbrew wymogom rozporządzenia MPiPS z dnia 8.06.2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na podstawie analizy dokumentacji w sprawie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości:

1. w 1 przypadku brak przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w toku postępowania administracyjnego do wydania decyzji w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, stosownie do wymogu art. 106 ust 4 ustawy o pomocy społecznej,
2. w 1 przypadku brak udokumentowania dochodu strony (dowodu otrzymania świadczenia emerytalnego) w miesiącu poprzedzającym wydanie decyzji w sprawie zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków stałych stwierdzono:

1. w 4 sprawach brak przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w toku prowadzonego postępowania administracyjnego dot. zmiany wysokości zasiłku stałego.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, stwierdzono:

1. w 2 sprawach brak przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w toku prowadzonego postępowania administracyjnego, dot. zmiany wysokości zasiłku okresowego.

W zakresie dokumentacji i realizacji specjalnych zasiłków celowych stwierdzono:

1. w 1 przypadku pomoc przyznano w wysokości przekraczającej kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej 477 zł, tj. wbrew przepisowi art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

W poddanych kontroli sprawach dot. zasiłków celowych, zasiłku celowego przyznanego na podstawie art. 40 ust.2 i 3 ustawy o pomocy społecznej (na pokrycie strat w powstałych w wyniku klęski żywiołowej), zasiłku celowego przyznanego na podstawie art. 41 ust. 2 cyt. ustawy pod warunkiem zwrotu całości kwoty zasiłku, zwrotu nienależnie pobranego świadczenia oraz pomocy w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nieprawidłowości nie stwierdzono.

W zakresie dokumentacji spraw zakończonych wydaniem decyzji odmawiającej przyznania pomocy, w 2 przypadkach stwierdzono odmowę przyznania świadczenia pieniężnego w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku w ramach ustanowionego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z powodu przekroczenia, kryterium dochodowego, mimo, że dochód rodziny był niższy niż 150 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W obu przypadkach strony postępowania miały uprawnienia do

przyznania pomocy zgodnie z art. 5 ust.1 ustawy z dnia 29.12.2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Podstawę odmowy przyznania pomocy stanowiło wydane przez kierownika jednostki Zarządzenie Nr 4/2012 kierownika GOPS w Jonkowie z dnia 16.08.2012 r. w sprawie określenia zasad ustalania wysokości zasiłku celowego przyznawanego na podstawie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości jest kierownik jednostki. W związku z powyższym działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2013 r. poz. 182 ze zn.), wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Bezwzględnie przestrzegać obowiązku zatrudniania pracowników socjalnych spełniających wymogi kwalifikacyjne określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2013 r. poz. 182 ze zm.).
Niezwłocznie uregulować aktualną sytuację w GOPS, dotyczącą zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Podjąć działania mające na celu realizację zadania, o którym stanowi art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej (prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych).
3. Przestrzegać zasady, by przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej następowało nie wcześniej niż od dnia wydania decyzji administracyjnej.
4. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminie określonym w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8.06.2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
5. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia (z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców) wydawać po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego stosownie do wymogu art. 106 ust.4.
6. Dokumentować dochody strony z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji stosownie do art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.
7. Specjalne zasiłki celowe przyznawać w wysokości wynikającej z brzmienia art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

W odniesieniu do sprawy dot. odmowy przyznania pomocy z programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" zalecenia nie wydaje się, z uwagi na oczekiwanie na interpretację w tej sprawie z Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie. O zajęтым stanowisku przez SKO powiadomimy GOPS w Jonkowie odrębnym pismem.

Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w toku kontroli były na bieżąco omawiane z kierownikiem GOPS oraz pracownikami socjalnymi. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Wstępne wyniki i wnioski z kontroli zespół inspektorów przedstawił Wójtowi Gminy Jonkowo Panu Wojciechowi Giecko w dniu 10 grudnia 2013 r.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w terminie 30 dni podmiot kontrolowany jest zobowiązany do powiadomienia o sposobie wykorzystania uwag i realizacji zaleceń, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji zaleceń.

Jednocześnie informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje jednostce kontrolowanej prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i zaleceń zawartych w tym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Szwed Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

GŁÓWNY SPECJALISTA

Elżbieta Pirowicz

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Jzietto